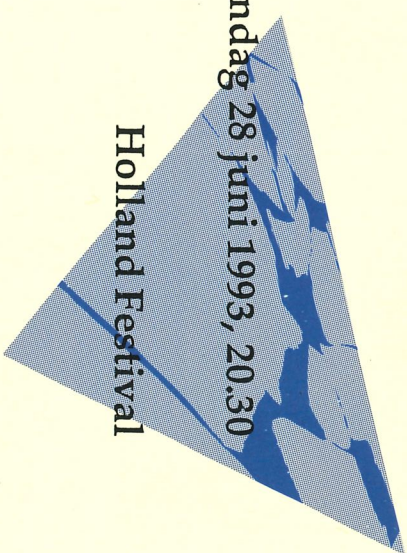

PROGRAMMA

Maandag 28 juni 1993, 20.30

Holland Festival

Klas Torstensson

Leo van Oostrom, saxofoon

Charlotte Riedijk, sopraan

Cees van Zeeland & Gerard Bouwhuis, piano

Muziekcentrum

„Y5BREKER“

Klas Torstensson (1951)

Solo voor bassaxofoon (1988)

Leo van Oostrom, bassaxofoon

Het eerste stuk uit de trilogie *Licks and Brains*. Met behulp van versterking tot extreme proporties 'opgeblazen' muzikale en theatrale 'startpogingen' van een zeer logge en ingewikkelde machine: de bassaxofoon.

Urban Solo voor sopraan (1991)

Charlote Riedijk, sopraan

Twee liederen voor een crotale- en maracas-spelende, voetstampende, vingerknippende en om haar as draaiende sopraan.

I: 'ruraal' en lieflijk, gebaseerd op een Libanees volksliedje,

II: uitgesproken 'urban', geïnspireerd op *rap music*.

Urban Solo is de soloversie van het in opdracht van het IRCAM (Parijs) geschreven *Urban Songs* voor sopraan, groot ensemble en computers.

Pauze

Hamra voor sopraansaxofoon (1991; *première*)

Leo van Oostrom, sopraansaxofoon

Hamra (Zweeds voor 'hameren') kan worden beschouwd als een toevoeging aan de trilogie *Licks and Brains*. Typend voor het driedelige stuk zijn niet alleen de overwegend 'hamerende' articulaties, maar ook het feit dat de muziek steeds de hoogte in wordt gedreven. Vergeliken bij het bassaxofoonstuk zouden we *Hamra* een 'onklap-exercitie' kunnen noemen.

Koorde voor 2 piano's

Gerard Bouwhuis en Cees van Zeeland, piano

Met 'koorde' wordt in de meekunde een rechte lijn aangeduid die twee punten van een cirkelomtrek verbindt. *Koorde* zou omschreven kunnen worden als een verzameling strategieën om een vleugel in je macht te krijgen. Opgestapelde akkoorden, beurtelings gespeelde toonladderlarden en kamikaze-achtige 'wilde grepen'; dit alles met het doel de totale toonomvang van de vleugel (letterlijk) binnen handbereik te krijgen.

Alle composities werden, met financiële steun van het Fonds voor de Scheppende Toonkunst, geschreven op verzoek van de medewerkende musici, aan wie de werken tevens zijn opgedragen.

Klas Torstensson, geboren op 16 januari 1951 in het Zweedse Nässjö, studeerde compositie en muziektheorie aan de Ingesund Musikhögskola en musicologie aan de universiteit van Göteborg. Sinds 1973 woont en werkt hij in Nederland, waar hij als componist/dirigent verbonden was aan de stichting ASKO, Amsterdam.

Torstensson studeerde elektronische muziek en computermuziek aan het Instituut voor Sonologie in Utrecht.

Zijn composities werden uitgevoerd door onder meer Orkest de Volharding, Hoketus, het ASKO Ensemble en het Nederlands Saxofoonkwartet, in Europa, de Verenigde Staten, Canada, Australië en Japan. Zijn 'intermedia'-project *Barstend Ijs* ging in première tijdens het Holland Festival 1986. Ook op andere festivals, waaronder de ISCM World Music Days, werd zijn muziek ten gehore gebracht. In 1991 ontving hij de Matthijs Vermeulenprijs voor het orkestwerk *Stick on Stick*.

In 1991-1992 realiseerde hij in Parijs *Urban Songs* voor de sopraan Charlotte Riedijk, het Ensemble InterContemporain en computers, geschreven in opdracht van het IRCAM. Op 29 juni a.s., om 20.15 uur, zal het Radio Symfonie Orkest o.l.v. Zoltán Pesko *Stick on Stick* in première brengen in het Amsterdamse Concertgebouw.

Oslo, begin oktober:

open ruimte, eindelijk, weinig mensen, zon, mooie herfskleuren (in Amsterdam, motregen, zijn de bomen nog groen). Met z'n tweeën gaan we met de vrachtwagen naar de schroothandel ('skraphandel') - op zoek naar ijzeren buizen en platen die beter moeten zijn dan de bij de eerste slagwerkrepertie afgekeurde instrumenten. Binnen de kortste keren vuile kleren (wij zijn ook nog handschoenen vergeten), vroetend in de immense hopen oud metaal: platen, buizen, kapotte auto-onderdelen, veren, schroot van onduidelijke herkomst. De mannen bekijken onze zoektocht op een afstand, met een mengsel van achterdocht en nieuwsgierigheid. Het lawaai van af en aanrijdende vrachtwagens (koelkasten, oude fornuizen) maakt het bijna onmogelijk te horen hoe het metaal (instrument-in-voeding) klinkt. Ruw is mooi.

We rekenen per kilo af - uit ervaring weet ik dat je moet verzuigen dat je er instrumenten van gaat maken. De prijs voor 'oud metaal' kan anders behoorlijk omhoog schieten...

Tertwijl wij de stad weer intjiden bedenk ik dat ik van dit festival voor nieuwe muziek al zes concerten en twee symposia heb genist.

Parijs, eind juni:

ik heb al de hele dag gewerkt aan de vorming van de synthetische sopraan. Ik noem haar 'het arme nichtje van het platteland': ondanks de hoeveelheid technisch vernuft die er voor nodig was haar te construeren, klinkt zij nogal armoedig vergeleken bij een sopraan van vlees en bloed.

In de catacomben van het IRCAM deel ik de 'main computer' met anderen - componisten, researchers, programmeurs. Door de speakers hoort iedereen waaraan gewerkt wordt. Arme collega's: vorige week kregen zij fictieve drinkkuis over zich heen (waar zouden wij zijn zonder samplers?), zeven dagen lang; vandaag vreselijk ongepolijste, mooie vormingen...

Laat in de middag krijg ik eindelijk te horen wat mijn buurman in z'n studio heeft gemaakt: één, met behulp van de computer nagelbootst, zacht, bloedmooi altviool-pizzicato...

Hooveel mensen zouden er nu al liggen zonnebaden langs de Seine?

componeren is een zoektocht naar de intersectie van muziek en het (echte) leven.

Klas Torstensson

Leo van Oostrom werd in 1942 in Den Haag geboren. Aan het Koninklijk Conservatorium studeerde hij klarinet bij Jolle Huckriede en saxofon bij Adriaan Bosch. Bij zijn eindexamen in 1966 werd hij onderscheiden met de Fock-medaille. Vanaf 1969 was hij als sopraansaxofonist verbonden aan het Nederlands Saxofoonkwartet. Leo van Oostrom is hoofdvakdocent saxofon aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en leraar geïmproviseerde muziek aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam. Tevens verleent hij regelmatig medewerking aan internationale cursussen en workshops.

Charlotte Riedijk studeerde bij Charles van Tassel aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam, waar zij ook de opera-opleiding volgde. Thans vervolgt zij haar studie bij Aafje Heynis. Zij volgde cursussen en masterclasses, o.a. aan de Britten-Pears School in Engeland bij Heather Harper en Ian Partridge.

Zij vertolkte de rollen in verschillende operaproducties zoals die van Bastienne in *Bastien und Bastienne* (Mozart), Euridice in *Orfeo ed Euridice* (Gluck) en Belinda in *Didio and Aeneas* (Purcell). In 1989 vertolkte zij Susanna in Mozarts *Le Nozze di Figaro* o.l.v. Hartmut Haenchen in de Amsterdamse Stadsschouwburg. In het seizoen 1990-91 was zij te horen als Despina in *Così fan tutte* (Mozart) bij het Onafhankelijk Toneel in Rotterdam o.l.v. Ed Spanjaard en Christof Escher. Behalve als liedzangeres treedt zij op bij koren en oratoriumverenigingen, zowel in het klassieke repertoire als in hedendaagse werken.

Charlotte Riedijk heeft een grote belangstelling voor het eigentijdse repertoire en werkte (o.a. in het Holland Festival) mee aan een aantal Nederlandse premières (van werken van Arvo Pärt, Alfred Schnittke, Tristan Keuris en Klas Torstensson). Verscheidene componisten droegen werken aan haar op. In het Stemprouwproject van De Ijsbreker in 1990 zong zij de *Madrigals* van George Crumb; in het Vox Festival in Rotterdam werken van Ives en Cage; tijdens Musica Sacra 1991 in Maastricht de *Mis voor sopraan en orgel* van André Jolivet. Begin 1992 verzorgde zij, in het Stedelijk Museum Amsterdam, de première van *Urban Solo* van Klas Torstensson. In Parijs, in februari 1993, werkte zij mee aan de première van de grote versie van dit werk, *Urban Songs*, met het Ensemble InterContemporain. Bij het Schönberg Ensemble zong zij, o.l.v. Lev Markiz, de Spiegelsuite van Andrej Volkonski.

In het najaar van 1992 maakte zij met de Slagwerkgroep Den Haag een tournee met o.a. optredens in het kader van de Frankfurter Feste en de Steirischer Herbst in Graz. Voorts realiseerde zij bij het LAK-theater in Leiden, met de mezzo Franciska Dukel, de muziektheaterproductie *Primadonna* waarmee ze in december 1992 een tournee door Nederland maakte.

Charlotte Riedijk werkte mee aan diverse radio- en tv-opnames.

Gerard Bouwhuis, geboren in 1954, studeerde piano aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Geoffrey Madge. Hij wijdt zich hoofdzakelijk aan twintigste-eeuwse muziek en treedt op met vrijwel alle gerenommeerde orkesten en ensembles in Nederland. Louis Andriessen, Huib Emmer, Peter Jan Wagemans, Cornelis de Bont en andere Nederlandse componisten hebben werken voor hem geschreven. Met Cees van Zeeland vormt hij Het Pianoduo, dat zich toelegt op "gelouterde meesterwerken" van deze eeuw in combinatie met nieuw werk.

Cees van Zeeland studeerde piano bij Gerard Hengeveld en Janina Dacosta, eveneens aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Voor die tijd maakte hij popmuziek; zijn belangstelling voor het eigentijdse componeren ontwaakte tijdens zijn studiejaren filosofie. Behalve in het legendarische Hoketus-ensemble speelde hij in Orkest De Volharding, waarvan hij tevens enige jaren dirigent was. Hij was initiatiefnemer van het orkest Kaalslag, een "kruisbestuiving" tussen Hoketus en De Volharding. Bovendien componeerde hij enkele werken voor musici waarmee hij samenwerkte.